

fæer' udgør for øvrigt en ikke mindre broget samling, om hvis beboeres sociale stilling det ikke er helt let at udtale sig.

For den, som vil beskæftige sig med romersk bykultur i kejsertiden, er Ostias vidnesbyrd af meget stor betydning, og Erling Harsbergs bog en anbefalelsesværdig introduktion. Den er skrevet under Det danske Institut i Roms auspicer, og man tør vel haabe, at der fra samme sted vil komme flere nye og gode bidrag til den traditionsrige danske litteratur om italisk-romerske antikviteter.

TORBEN DAMSHOLT

JÉRÔME CARCOPINO: Dagligt liv i antikkens Rom. København, Stig Vendelkærs Forlag, 1965. 345 s. 14,75 kr.

Den aldrende franske historiker Jérôme Carcopinos bog 'La vie quotidienne à Rome à l'apogée de l'empire' har, siden den fremkom i 1939, hørt til de mest yndede skildringer af romersk kultur og er oversat til adskillige sprog; nu foreligger den ogsaa paa dansk, i billigudgave. En af de kvaliteter, som har medvirket til dens store udbredelse, er utvivlsomt den sproglige – Carcopino er optaget blandt 'de udødelige' – og det er i god overensstemmelse hermed, at den danske oversættelse har været betroet forfatteren Aage Dons. Hans arbejde kunne dog have fortjent at være præsenteret i et bedre udstyr.

Carcopinos skildring af 'den lykkelige kejsertid's dagligliv er sikkert allerede kendt af mange af Historisk Tidsskrifts læsere. Her redegøres ud fra saavel litterære som arkæologiske kilder for verdenshovedstadens udseende, for forsyningsmæssige, hygiejniske, sociale og religiøse vilkaar og for de daglige beskæftigelser og adspredelser. Et bærende træk i hele fremstillingen er forfatterens stadige afstandtagen fra en romantisk opfattelse af antikken, specielt den flavisk-trajanske tidsalder, som en i alle henseender straalende guldalder. Han giver en farverig skildring af Roms overbefolkning, mangelen paa komfort, de sociale modsætninger, forlystelsernes umenneskelighed og undervisningens aandløshed. Vurderingen af disse og andre forhold forstaas maaske bedst som opgør med en særlig fransk tradition, men har ogsaa betydning i den almindelige omvurdering af visse historiske begreber, som har kendetegnet de sidste menneskealdre. I flere henseender er Carcopinos bog en klassiker i nyere historiskrivning.

Paa den danske udgaves første side gives nogle biografiske meddelelser om forfatteren, som dog ikke er meget oplysende. Hans kortvarige deltagelse i Vichy-regeringen som undervisningsminister forbigaaes diskret, selvom han forlængst er rehabiliteret i selve Frankrig; til gengæld hævdes det, at han døde i 1957. Det sidste ville sikkert overraske den gamle herre, som med sine 85aar stadig er en virksom forsker og debattør.

TORBEN DAMSHOLT